JUSTIITS- JA DIGIMINISTEERIUM

Kaitseministeerium
info@kaitseministeerium.ee

Teie 04.11.2026 nr 5-3/26/15, KAM/26-1217/-1K

Meie 17.11.2026 nr 8-2/7994

Vabariigi Valitsuse määruse "Kutsealuse keeleõppesse suunamise ning keeleõppes osalemise tingimused ja kord" eelnõu kooskõlastamine

Lugupeetud minister

Kaitseministeerium esitas Justiits- ja Digiministeeriumile kooskõlastamiseks Vabariigi Valitsuse määruse "Kutsealuse keeleõppesse suunamise ning keeleõppes osalemise tingimused ja kord" eelnõu (*eelnõu*).

Justiits- ja Digiministeerium kooskõlastab eelnõu märkustega.

Andmevahetuse- ja andmekaitsega seotud märkused

1. **Eelnõu § 2 lõikes 5** on sätestatud, et pädevad asutused töötlevad isikuandmeid neile õigusaktidega pandud ülesannete täitmiseks ning vastutavad isikuandmete töötlemise õiguspärasuse eest vastavalt isikuandmete kaitse üldmäärusele, isikuandmete kaitse seadusele ja avaliku teabe seadusele. Kavandatud säte ei loo uut kohustust ega nõuet, sest isikuandmete töötlemise alused, töötlemise eesmärk, töödeldavate andmete kategooriad, vastutav töötleja ja andmete säilitamise tähtaeg peavad igal juhul olema reguleeritud seaduses, teisisõnu pädeva asutuse õigus konkreetsel eesmärgil kindlaid isikuandmeid töödelda peab igal juhul tulenema seadusest. Eeltoodust tulenevalt puudub õiguslik vajadus määruse tasandil korrata seda, millistest õigusaktidest peavad pädevad asutused isikuandmete töötlemisel lähtuma. Palume eelnõu § 2 lõige 5 eelnõust välja jätta.

2. **Eelnõu § 3 lõike 2** kohaselt tuvastab Kaitseressursside Amet (KRA) kutsealuse eesti keele oskuse taseme registriandmete põhjal. Palume eelnõus täpsustada milliste andmete alusel teeb KRA otsuse kutsealuse keeleõppesse suunamise kohta.

3. **Eelnõu § 4 lõikes 11** on loetletud kutsealuse andmed, mida Kaitseressursside Amet (KRA) esitab keeleõpet korraldavale asutusele. Palume täiendada seletuskirja selgitusega selle kohta, millise seaduse sätte alusel KRA nimetatud andmeid keeleõppe eesmärgil töötleb.

4. **Eelnõu § 6** kohaselt on KRA-l õigus saada keeleõppe korraldamiseks ja selles osalemise kontrollimiseks vajalikku teavet. Seletuskirja kohaselt on andmete töötlemine vajalik selleks, et KRA saaks täita talle KVTS § 35[1] alusel pandud suunamis- ja järelevalveülesandeid. Järelevalve ülesannete teostamiseks järelevalve tegija õigust tutvuda konkreetsete andmekategooriatega seaduses ei reguleerita, küll aga tuleb suunamise puhul näha ette täpselt, milliseid andmeid selle ülesande täitmiseks asutus töötleb. Eesti hariduse infosüsteem (EHIS) sisaldab rohkem andmeid, kui selle ülesande täitmiseks KRA-l vaja oleks, seega tuleb

täpsustada, milliseid andmekategooriaid KRA suunamise vajaduse tuvastamiseks töötleb. Lisaks sellele palume täiendada seletuskirja selgitusega selle kohta, kuidas KRA vajalikele andmeteni pääseb, kas KRA-le tagatakse asjakohase andmekogu juurdepääs või peab KRA tegema iga juhtumi puhul eraldi päringu andmekogu vastutavale töötlejale.

5. **Eelnõu § 4 lõige 11** näeb ette kutsealuse andmete edastamise KRA-lt keeleõpet korraldavale asutusele ning **eelnõu § 6** annab KRA-le õiguse saada keeleõppes osalemise ja selle läbimise kontrollimiseks vajalikke andmeid. Peame oluliseks, et kavandatav regulatsioon võimaldaks KRA-l ja Integratsiooni Sihtasutusel (INSA) oma ülesannete täitmiseks vajalikke andmeid vahetada sõltumata sellest, milline õppekeskkond või tehniline lahendus keeleõppe korraldamiseks valitakse. Kui keeleõppe korraldamisel kaalutakse Digiriigi Akadeemia kasutamist, oleme valmis koostöös asjaomaste asutustega läbi mõtlema, kuidas tagada õppijate registreerimiseks ning õppes osalemise ja selle läbimise kontrollimiseks vajaliku andmevahetuse õiguslik raamistik. Saame hinnata ka Digiriigi Akadeemia põhimääruse eelnõu täiendamise vajadust. Seejuures tuleb arvestada, et kohustuslikus keeleõppes osalemise ja selle läbimise andmeid võidakse kasutada kutsealuste suhtes haldusotsuste tegemisel. Seetõttu on oluline tagada andmevahetuse usaldusväärsus ning edastatavate andmete õigsus, terviklus ja ajakohasus. Palume keeleõppe korralduse kavandamisel nende asjaoludega arvestada ning tagada valitud lahenduse kooskõla asjaomaste andmekogude õigusliku regulatsiooniga.

6. **Eelnõu §-s 7** on kavandatud keeleõpet korraldava asutuse õigused. Palume seletuskirjas selgitada, miks on tarvis keeleõpet korraldava asutuse õigused kavandatud määruses eraldi sätestada. Näiteks miks ei ole võimalik lähtuda sellest, et kavandatud määruses nimetatud keeleõpet korraldavad asutused on täienduskoolitusasutused täiskasvanute koolituse seaduse[1] mõttes, kelle õigused tulenevad nimetatud seadusest ja kliendiga sõlmitud lepingust? Palume tulenevalt eeltoodust täiendada eelnõu seletuskirja.

Tähelepanekud ühtse e-õppekeskkonna kasutamise võimaluste kohta

7. **Eelnõu § 5 lõike 3** kohaselt võib keeleõpet korraldada kontaktõppena, reaalajas veebiõppena või nende õppevormide kombinatsioonina. Kavandatud sõnastus ei võimalda üheselt kasutada iseseisvalt ja õppijale sobival ajal läbitavat veebipõhist õpet, mida näeb ette Digiriigi Akadeemia põhimääruse kavandi[2] § 16 lõige 3. Palume kaaluda, kas veebipõhise õppe piiramine üksnes reaalajas toimuva õppega on vajalik, arvestades võimalust kasutada olemasolevaid riiklikke e-õppeplatvorme ka iseseisvalt läbitavate õppemoodulite, õppematerjalide ja testide pakkumiseks. Paindlikum sõnastus võimaldaks keeleõpet korraldaval asutusel valida sobivaima õppevormi ning toetaks olemasolevate digilahenduste taaskasutamist.

8. **Eelnõu § 8 punkti 4** kohaselt on keeleõpet korraldav asutus kohustatud tagama kutsealusele juurdepääsu keeleõppe läbimiseks vajalikule õppekeskkonnale ja -materjalidele. Juhime tähelepanu sellele, et Eesti digiühiskonna arengukavas 2035[3] on eesmärgiks seatud vähendada avaliku sektori digilahenduste killustatust ja dubleerimist, eelistades võimaluse korral olemasolevate kesksete lahenduste taaskasutamist. Nendest eesmärkidest lähtudes on menetluses Eesti Vabariigi haridusseaduse muutmise seaduse eelnõu[4], millega kavandatakse ühtse riikliku e-õppekeskkonna Digiriigi Akadeemia õiguslikku raamistikku. Digiriigi Akadeemia eesmärk on võimaldada erinevate asutuste e-koolituste ja õppematerjalide pakkumist ühisel platvormil, toetades seeläbi digilahenduste taaskasutamist, halduskoormuse vähendamist ja dubleerivate arenduste vältimist. Esitatud eelnõust ja seletuskirjast ei selgu, millise digilahenduse kaudu kavandatakse keeleõpet korraldada. Seletuskirjas ei ole öeldud, kas selleks plaanitakse luua uus õppeplatvorm, kasutada Haridus- ja Teadusministeeriumi valitsemisala olemasolevaid õppekeskkondi, teha koostööd ülikoolidega või kasutada Digiriigi Akadeemiat. Mainime siinkohal, et Digiriigi Akadeemias on Integratsiooni Sihtasutusel juba olemas sisserändajatele suunatud keeletestid, mistõttu võiks kaaluda selle keskkonna kasutamist kutsealuste keeleõppe korraldamisel. Eeltoodust lähtuvalt palume täiendada seletuskirja selgitusega selle kohta, kas ja kuidas on kutsealuste keeleõppe korraldamisel

[1] RT I, 30.01.2025, 2
[2] Eesti Vabariigi haridusseaduse muutmise seaduse eelnõu seletuskirja lisa 1, vt eelnõude Infosüsteemi toimiku nr 26-0893.
[3] Digiühiskonna arengukava 2035 | Justiits- ja Digiministeerium
[4] Eelnõude Infosüsteemi toimiku number: 26-0893.

hinnatud olemasolevate riiklike digilahenduste kasutamise võimalusi ning kuidas on tagatud see, et oleks välditud dubleerivate õppekeskkondade arendamist.

IT-arenduste maksumuse hindamisega seotud tähelepanekud

9. **Seletuskirjas** on IT-arendusena välja toodud kaitseväekohustuslaste registri ja eksamite infosüsteemi vahelise andmevahetuse loomine hinnangulise maksumusega 3000 eurot. Samas ei selgu seletuskirjast, kas on hinnatud keeleõppe korraldamiseks kasutatava õppekeskkonna võimalikke arendusvajadusi ja kulusid, sealhulgas olemasoleva platvormi täiendamist või uue loomist, kutsealuse automaatset registreerimist ning õppes osalemise ja õppe läbimise andmete automatiseeritud edastamist. Palume täiendada seletuskirja selgitusega selle kohta, kas nimetatud arendusvajadustega on arvestatud ning kas kavandatav õppekorraldus eeldab täiendavaid IT-arendusi ja -kulusid.

Muud märkused

Palume arvestada kooskõlastuskirja lisas esitatud eelnõu seletuskirja failis jäljega tehtud märkustega.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Liisa-Ly Pakosta
justiits- ja digiminister

Lisa: Eelnõu seletuskirja fail Justiits- ja Digiministeeriumi märkustega.

Maria Sults 5783 2568
maria.sults@justdigi.ee

Elsa Leiten
Helen Uustalu
Markus Mõttus

*/